

Міністерство освіти і науки України
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

49

**НАУКОВО-
МЕТОДИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ**

Матеріали конференції
Забезпечення якості вищої освіти

ОДЕСА, 2018

Матеріали друкуються відповідно до рішення 49-ї науково-методичної конференції ОНАХТ «Забезпечення якості вищої освіти», яка проходила 11–13 квітня 2018 року.

Склад редакції: Єгоров Б.В., д-р техн. наук, професор,
Трішин Ф.А., канд. техн. наук, доцент,
Мураховський В.Г., канд. фіз.-мат. наук, доцент,
Букарос А.Ю., канд. техн. наук, доцент,
Корнієнко Ю.К., канд. фіз.-мат. наук, доцент,
Кручек О.А., канд. техн. наук, доцент,
Агеєва І.М., канд. екон. наук, доцент,
Дишкантюк О.В., канд. техн. наук, доцент,
Жихарева Н.В., канд. техн. наук, доцент,
Котлик С.В., канд. техн. наук, доцент,
Купріна Н.М., канд. екон. наук, доцент,
Саркісян Г.О., канд. техн. наук, доцент,
Світий І.М., канд. техн. наук, доцент,
Соц С.М., канд. техн. наук, доцент,
Шарахматова Т.Є., канд. техн. наук, доцент,
Шпирко Т.В., канд. техн. наук, доцент,
Риженко Л.Д., методист

МАСОВІ ВІДКРИТІ ОН-ЛАЙН КУРСИ ЯК СКЛАДОВА ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	
Т.В. Стрікаленко, О.В. Ляпіна, О.М. Берегова	233
КОМПЛЕКСНИЙ КОНТРОЛЬ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА	
О.О. Ємонакова, В.В. Новосельцева, К.Ю. Кормош	236
МЕТОДОЛОГІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ В НАВЧАЛЬНІЙ ДИСЦИПЛІНІ «ТЕХНОЛОГІЇ ВОДОПІДГОТОВКИ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ХАРЧОВОЇ ГАЛУЗІ»	
В.В. Новосельцева, Д.І. Вєтров, О.О. Ємонакова	237
APP – НАВЧАЛЬНИЙ ЗАСІБ ОДЕРЖАННЯ ЗНАНЬ ДЛЯ СТУДЕНТІВ НАПРЯМУ ПІДГОТОВКИ 242 «ТУРИЗМ»	
О.О. Меліх, Н.А. Добрянська, І.В. Калмикова	239
ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ПРОБЛЕМ ВИВЧЕННЯ ІТ-ДИСЦИПЛІН	
Ю.Г. Лобода, О.Ю. Орлова	240
ЗАСТОСУВАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ УМІНЬ ПЕРЕКЛАДУ ФАХОВИХ ТЕКСТІВ У МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ	
Н.О. Макосєд	243
ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ПРОВЕДЕННІ ЛАБОРАТОРНИХ І ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ЕЛЕКТРОТЕХНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН	
П.М. Монтік, С.О. Коновалов, А.А. Галіулін	244
СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	
Г.М. Лозовська	245
ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ	
Т.В. Бордун, І.С. Чернега, О.Є. Воєцька, В.П. Федоряка	247
МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ДИСЦИПЛІН З ЦИКЛУ ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ	
А.К. Кац, Л.Д. Дмитренко	250
ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ	
О.В. Алексахин, Г.А. Гончарук	252
САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ У СИСТЕМІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ	
Л.В. Гордієнко, В.Ю. Толстих, О.М. Котузаки	253
СТРУКТУРА ТА ОСОБЛИВОСТІ СИСТЕМ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	
С.В. Болтач	254
ПРО ЛІЦЕНЗУВАННЯ ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	
Н.В. Швець	256

Можливості новітніх комп'ютерних та телекомунікаційних технологій (мультимедіа, Інтернет, технологія WWW, електронна пошта, чат-технологія тощо) значно ширші, ніж методи і засоби використання їх для активізації пізнавальної діяльності. Головна причина цього полягає в недостатньому психолого-педагогічному обґрунтуванні ролі і функцій інформаційних засобів у навчальному процесі.

Діалектична взаємозалежність позитивних якостей і нерозв'язаних проблем є неодмінною характеристикою сучасного стану дистанційного навчання.

По-перше, комп'ютерні мережі безперечно ускладнюють діалог між суб'єктами навчання, але ці мережі забезпечують умови для ділового спілкування людей, які роз'єднані у просторі і не мають можливості безпосередньої взаємодії.

По-друге, кваліфікований викладач під час читання лекції більш оперативно реагує на настрій та потреби своєї аудиторії, з якою працює, однак, з іншого боку, завчасно підготовлені та чітко структуровані лекції на електронних носіях можуть вигідно відрізнитися обсягом і новизною наведеної інформації в умовах, коли сам студент визначає глибину вивчення певної проблеми.

По-третє, комп'ютерні навчальні програми-тренажери надають кожному студенту можливість практично застосовувати отримані знання у різноманітних проблемних ситуаціях, забезпечують індивідуалізацію навчання.

Актуальним напрямом подальшої розробки даної проблеми є визначення та теоретичне обґрунтування принципів та педагогічних умов використання інформаційних технологій в процесі дистанційного навчання.

МАСОВІ ВІДКРИТІ ОН-ЛАЙН КУРСИ ЯК СКЛАДОВА ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Т.В. Стрікаленко, О.В. Ляпіна, О.М. Берегова

Освіта має трансформуватись. Декілька років тому очікували, що справжнім проривом стане он-лайн освіта. Проте цього не сталося. Виявилось, що справа не в ІТ-технологіях, а в контенті. Адже, насправді, набагато важливіше те, як ми (студенти та викладачі, що готують контент) сприймаємо цей контент, а не те, як крокуємо від одного уроку до наступного на будь-якій он-лайн платформі. Проблемі розвитку інноваційних процесів в освіті присвячено досить велику кількість досліджень таких вчених, як В. Г. Кремень, І. А. Зязюн, С. А. Бараннікова, В. І. Загвязинский, М. В. Кларін та ін. Вони обґрунтовують теоретичні положення щодо інновацій в цілому, проте питання про залучення інноваційних технологій у навчальний процес залишається відкритим.

Інноваційна спрямованість роботи викладачів визначається критеріями педагогічних інновацій, до яких належать: (а) новизна, що дає змогу визначити рівень новизни досвіду (розрізняють абсолютний, локально-абсолютний, умовний та суб'єктивний рівні новизни); (б) оптимальність, що сприяє досягненню високих результатів за найменших витрат часу фізичних і розумових сил; (в) результативність та ефективність, що означає певну стійкість позитивних результатів у діяльності викладача; (г) можливість творчого застосування в масовому досвіді, що передбачає придатність апробованого досвіду для масового впровадження в вищих навчальних закладах [1].

Інновації – це зміни. Але зміни без створення цінності, це – не інновації. Це просто щось нове. Існує два типи інновацій: еволюційні та революційні. Еволюційні означають поступові покращення протягом років, а революційні одразу й різко змінюють ситуацію. Чи стали масові он-лайн курси революційною інновацією? На перший погляд – так («Наша мета – революція в освіті» - логотип одного з українських безкоштовних он-лайн курсів «Prometheus»). Газета «The New York Times» назвала 2012 рік – роком масових відкритих он-лайн курсів. Дійсно, з розвитком ІТ-технологій значно більша кількість людей, що самостійно навчаються на таких курсах на будь-якій платформі, отримали можливість стати учасниками освітнього процесу. Разом з тим, справжньою цінністю для слухачів таких курсів має бути не лише сертифікат про їх успішне закінчення, а прогнозований «технологічний» результат, тобто практичне і творче використання отриманих знань. За даними літератури, такого результату досягає не більше 15 % від кількості тих, хто був зареєстрований на он-лайн навчання [2]. Якісний масовий відкритий он-лайн курс може демонструвати навчальні результати вищі, ніж аналогічній стандартній лекційний курс в кампусі кращого політехнічного університету світу – Масачусетського (MIT) [3].

Формат змішаної освіти передбачає використання масових відкритих он-лайн курсів (МВОК) провідних університетів країни в навчальному процесі менш потужних ЗВО, де вони замінюють частину лекцій та поточний контроль, залишаючи викладачам більше часу на індивідуальну роботу зі студентами та дослідження. Результати перших експериментів зі змішаними курсами в США демонструють поліпшення навчальних результатів до 35% – вражаючий результат. В цілому, об'єм світового ринку освіти на сьогодні складає близько \$ 5.0 трлн, а доля он-лайн освіти в ньому – 3 % (\$165 млн). Стійка динаміка росту цифрової індустрії щороку більш як на 5 %, за прогнозами, до 2023 року може досягти \$ 240 млрд. Звичайно, темпи такого зростання будуть неоднорідними: для ринку EdTech в США прогнозують щорічний приріст близько 4 %, тоді як у Південно-Східній Азії він може становити 17 %. Кумулятивні наслідки для України можуть складати до 35% покращення навчальних результатів у вищій освіті [2].

Інновація і творчість не є випадковими процесами. Інновації – це використання наявних ресурсів кращим, більш ефективним шляхом. Це не обов'язково винахід нової технології, головне в інноваціях – взяти наявні

інструменти і зробити щось краще. Якщо те, що виходить в результаті, створює нову цінність, то це можна назвати інновацією – саме це мають на увазі при запровадженні змішаної освіти. Адже при її використанні необхідно слідувати таким крокам: «Я маю видати рішення, яке відповідатиме певним критеріям, у певний термін. І я беру на себе за це відповідальність». Тобто саме наявність певного творчого рішення має бути прогнозованим технологічним результатом змішаної освіти.

Враховуючи, що будь-яка педагогічна технологія повинна відповідати певним методологічним вимогам (критеріям технологічності – концептуальність, системність, можливість управління, ефективність, відтворюваність, візуалізація) [1], розрізняють декілька основних моделей змішаної освіти: (а) ротаційна з «он-лайн станціями», коли в навчанні з окремих дисциплін чергують аудиторні заняття із «станціями» он-лайн навчання; (б) віртуально збагачена модель, при якій студенти всього ЗВО чергують аудиторний та он-лайн цикли навчання протягом усього року; (в) Flex модель, коли переважає он-лайн навчання, проте виконання групових та індивідуальних проєктів здійснюють викладачі-консультанти безпосередньо в аудиторії; (г) Self-blend модель, в якій навчання по вибірковим дисциплінам здійснюється он-лайн, тоді як обов'язкові предмети вивчають в аудиторіях. Використання МВОК саме в останній з вищеназваних моделей видається найбільш ефективним і перспективним, адже необхідність виконання творчих завдань, що потребує більшість МВОК, дозволяє не лише кумулювати набуті обов'язкові знання, але й показати здатність їх вирішення з використанням вибіркових дисциплін (творчий результат).

Література

1. Бугріменко Р. М. Методологічні вимоги та критерії педагогічних інновацій / Р. М. Бугріменко / [Текст] //Модернізація вищої освіти та проблеми управління якістю підготовки фахівців. Науково-інформаційна підтримка навчального процесу: Тези XII Всеукр. науково-метод. конф. - Харків: ХДУХТ, 2015.–С.27-28.
2. Примаченко І. Масові он-лайн-курси – шанс для української освіти.// [Електронний ресурс] - Режим доступу: https://prometheus.org.ua/mooc_chance_for_ukrainian_education.
3. Kimberly F Colvin, John Champaign, Alwina Liu1, Qian Zhou, Colin Fredericks, and David E Pritchard. Learning in an Introductory Physics MOOC: All Cohorts Learn Equally, Including an On-Campus Class// [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.irrodl.org/index.php/irrodl/article/view/1902/3009>.